

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy IV (NPP)

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY NIE SPEŁNIA WYMAGAŃ KRYTERIALNYCH NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ, A W SZCZEGÓLNOŚCI:

- nie opanował podstawowych wiadomości z literatury,
- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii,
- nie opanował podstawowych umiejętności redagowania poznanych form wypowiedzi,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności,
- często jest nieprzygotowany do lekcji,
- nie odrabia prac domowych i nie stara się poprawić ocen niedostatecznych,
- zeszyt przedmiotowy prowadzi niestarannie i niesystematycznie,
- w ciągu całego roku (semestru) szkolnego większość otrzymanych przez ucznia ocen częściowych stanowią oceny niedostateczne.,
- uczeń nie korzystał z proponowanych przez nauczyciela możliwości poprawy prac pisemnych i wypowiedzi ustnych

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY SAMODZIELNIE LUB PRZY POMOCY NAUCZYCIELA WYKONUJE ZADANIA O NIEWIELKIM STOPNIU TRUDNOŚCI:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- czyta głośno wiersz, wymienia bohaterów wiersza, określa osobę mówiącą w wierszu,
- wyjaśnia pojęcie podmiot liryczny, adresat utworu,
- definiuje wers i strofę,
- odtwarza wiersz z pamięci,
- wskazuje rymy, epitety,
- wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, epitet, ożywienie, porównanie,
- czyta ze zrozumieniem głośno,
- wymienia bohaterów i wydarzenia przedstawione w utworze,

- definiuje pojęcie narratora, określa narratora,
- określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części,
- opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń,
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne,
- definiuje, czym jest legenda, baśń,
- wymienia tytuły znanych baśni,
- rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni,
- odczytuje dialogi w dymkach,
- wymienia bohaterów komiksu,
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu,
- wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie,
- czyta głośno ze zrozumieniem tekst dramatyczny z podziałem na role,
- wymienia bohaterów i wydarzenia utworu dramatycznego,
- określa, czym jest dramat,
- wymienia osoby tworzące spektakl teatralny,
- wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku.

Pisanie form wypowiedzi:

- poprawnie zapisuje miejscowość i datę,
- podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień,
- wymienia elementy listu,
- podejmuje próbę napisania listu, poprawnie zapisuje miejscowość i datę,
- określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania,
- wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu,
- podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu,
- opisuje w 2-3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu,
- określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń,
- określa, czym są opowiadanie, baśń i legenda i wymienia ich części,
- podejmuje próbę pisania opowiadania, baśni, legendy, zachowując kolejność wydarzeń,
- wymienia najważniejsze elementy zaproszenia, podziękowania, ogłoszenia,
- podejmuje próbę napisania zaproszenia, podziękowania lub ogłoszenia
- wskazuje dialog w tekście, podejmuje próbę napisania dialogu

Nauka o języku:

- wymienia litery w kolejności alfabetycznej,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu,
- odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole,
- nazywa zwroty grzecznościowe,
- wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik, cudzysłów, stosuje te znaki w wypowiedzeniach,
- wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu,
- wskazuje rzeczownik, podaje liczby, rodzaj i przypadek rzeczownika,

- wskazuje przymiotnik, podaje liczby, przypadki, osoby i rodzaje przymiotnika,
- wskazuje czasowniki, podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika,
- wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym,
- określa bezokolicznik jak formę nieosobową czasownika,
- wskazuje przysłówki, przyimki, spójniki wśród innych części mowy,
- podaje nazwy głównych części zdania,
- określa, czym jest równoważnik zdania,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego,
- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u, rz i ż, ch i h,
- wymienia zasady pisowni *nie* z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,
- wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą,

Samokształcenie:

- wyszukuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów,
- wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym,
- wyszukuje w bibliotece lub Internecie potrzebne informacje,
- czyta lektury uzupełniające i przygotowuje ich prezentację

**OCENĘ DOSTATECZNĄ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY SPEŁNIA
WYMAGANIA KRYTERIALNE NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ
ORAZ:**

Kształcenie literackie i kulturowe:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie,
- przedstawia bohaterów utworu, osobę mówiącą (podmiot liryczny) w wierszu oraz adresata utworu,
- przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu,
- wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata,
- odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby,
- wskazuje w tekście wiersza wers, rym, strofę, epitet, porównanie, ożywienie, refren,
- wygłasza wiersz z pamięci,
- określa nastrój wiersza
- wyszukuje w tekście określone informacje, przedstawia miejsce i czas wydarzeń,
- wymienia charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni,
- czyta ze zrozumieniem komiks, przedstawia bohaterów komiksu,
- wskazuje 2-3 charakterystyczne cechy komiksu,
- prezentuje elementy przedstawione na obrazie,
- określa, czym jest dramat, wskazuje w tekście dialog i monolog,
- wskazuje elementy plakatu teatralnego,
- opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki.

Pisanie form wypowiedzi:

- poprawnie zapisuje adres,
- redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru,
- redaguje list według wzoru,
- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów,
- redaguje według wzoru opis przedmiotu,
- porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń,
- pisze opowiadanie, baśń, legendę, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję,
- redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie według wzoru; poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia,
- uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi

Nauka o języku:

- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej,
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby,
- odróżnia głoski od liter,
- poprawnie stosuje te znaki w redagowanych przez siebie tekstach,
- stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami, stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie,
- zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach,
- określa rodzaj rzeczownika,
- odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki,
- odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki,
- odmienia czasowniki przez liczby, rodzaje i osoby,
- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym,
- rozpoznaje bezokolicznik,
- określa rodzaj czasownika,
- wyszukuje w tekście przysłówki, przymyki, wyrażenia przymikowe, spójniki
- rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników,
- wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności,
- wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym,
- wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym,
- buduje poprawnie zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u, rz i ż, ch i h,
- stosuje zasady pisowni *nie* z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,
- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą.

Samokształcenie:

- doskonalą ciche i głośne czytanie,
- w miarę swoich umiejętności korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach,
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się.

**OCENĘ DORAŃ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY SPEŁNIA
WYMAGANIA KRYTERIALNE NA OCENĘ DOSTATECZNĄ
ORAZ:**

Kształcenie literackie i kulturowe:

- czyta wiersz, określa temat wiersza,
- określa 2-3 cechy bohaterów wiersza i podmiotu lirycznego,
- opowiada w 2-3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu,
- wypisuje z wiersza przykłady rymów,
- porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach,
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją,
- wymienia uczucia, jakie wyraża utwór,
- czyta ze zrozumieniem głośno, wyraźnie z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych oraz cicho,
- określa temat tekstu, np. artykułu,
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze,
- określa 2-3 cechy bohatera, przedstawia sytuację, w której znalazł się bohater,
- określa osobę opowiadającą o wydarzeniach,
- wyraża w 2-3 zdaniach swoją opinię o lekturze,
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania, legendy, baśni,
- opowiada treść komiksu, określa 2-3 cechy bohaterów komiksu,
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, wskazuje charakterystyczne cechy komiksu,
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, określa źródło światła i ruch,
- nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu,
- określa nastrój, jaki wywołuje obraz,
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach występujących w utworze dramatycznym,
- określa cechy dramatu (podział na akty i sceny)
- określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem,
- odczytuje informacje z plakatu teatralnego,
- określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek,
- opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka,

Pisanie form wypowiedzi:

- redaguje życzenia lub pozdrowienia, stosując zwroty do adresata i zwroty grzecznościowe,
- redaguje list do kolegi,
- wybiera z tekstu ważne informacje, notuje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu i tabeli,
- redaguje opis przedmiotu,
- redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń,
- przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności,
- pisze poprawne opowiadanie, baśń, legendę, pod względem chronologii i kompozycji, popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu,

- redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, stosując zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania,
- pisze dialog na zadany temat.

Nauka o języku:

- określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach, poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii,
- odróżnia samogłoski i spółgłoski,
- stosuje poprawną odmianę rzeczowników nazywających znaki interpunkcyjne (zwłaszcza rzeczownika „cudzysłów”),
- stosuje rzeczowniki, przymiotniki i czasowniki w odpowiednich formach,
- odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym,
- określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika,
- odróżnia formę osobową od nieosobowej,
- tworzy przysłówki od przymiotników, posługuje się przysłówkami w zdaniu,
- rozpoznaje wyrażenia przyimkowe,
- uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami,
- wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach,
- przekształca równoważniki zdania w zdania,
- układa zdania złożone ze zdań pojedynczych,
- rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte,
- przekształca zdania oznajmujące w pytające,
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na : -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec,
- korzysta ze słownika ortograficznego,
- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym,
- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż,
- poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem *nie* .

Samokształcenie:

- odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe

**OCENĘ BARDZO DORĄ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY SPEŁNIA
WYMAGANIA KRYTERIALNE NA OCENĘ DOBRĄ
ORAZ:**

Kształcenie literackie i kulturowe:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację,
- opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach,
- opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat,

- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi,
- opisuje adresata utworu,
- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór i wskazuje odpowiednie cytaty,
- deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej,
- proponuje własne epitety,
- wskazuje w tekście ożywienie oraz porównanie i wyjaśnia ich funkcję,
- wyjaśnia, na czym polega rytm utworu,
- objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie,
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze, określa cechy bohaterów utworu i ich relacje,
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi,
- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, puentę, itp.
- wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania,
- wyjaśnia morał płynący z opowieści, baśni, itp.
- rozpoznaje czytany utwór jako legendę, baśń i wskazuje charakterystyczne cechy danego gatunku,
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie,
- prezentuje ulubiony komiks, opisuje umieszczone na obrazie elementy,
- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu,
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie,
- określa cechy dramatu (tekst główny i tekst poboczny, podział na akty i sceny),
- przedstawia morał płynący z przedstawienia,
- opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka,
- opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki, itp.),

Pisanie form wypowiedzi:

- redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata,
- wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową,
- stosuje w liście różne zwroty do adresata,
- dzieli tekst na akapity,
- redaguje list do określonego adresata na podany temat,
- sporządza notatkę w określonej formie, wybiera sposób zanotowania,
- rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy, stosuje odpowiedni układ graficzny,
- pisze poprawne opowiadanie odtwórcze i twórcze, opis przedmiotu, baśń, legendę, wydzielając akapity,
- redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy,
- poprawnie redaguje dialog na określony temat, unikając powtórzeń

Nauka o języku:

- bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski,
- określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego,

- stosuje kursywę zamiennie z cudzysłowem w tekście pisanym na komputerze,
- określa przypadek i liczbę danego rzeczownika,
- określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika,
- określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i mnogiej,]
- poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach,
- tworzy poprawne formy trudnych czasowników,
- określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika,
- używa bezokoliczników w wypowiedzi,
- stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym,
- określa znaczenie przysłówków, przyimków i spójników w zdaniu,
- dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem,
- rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas,
- rozpoznaje główne części zdania w tekście,
- przekształca zdania w równoważniki zdania i odwrotnie,
- stosuje odpowiednie spójniki, łączące zdania pojedyncze w zdania złożone,
- buduje zdania pojedyncze rozwinięte,
- przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę,
- poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, wyrazy z rz i ż niewymiennym, wyrazy z h niewymiennym,
- poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych.

Samokształcenie:

- trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne,
- podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników,
- sporządza notatkę na podstawie samodzielnie wyszukanych informacji

**OCENĘ CELUJĄCĄ OTRZYMUJE UCZEŃ, KTÓRY SPEŁNIA
WYMAGANIA KRYTERIALNE NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ
ORAZ:**

Kształcenie literackie i kulturowe:

- prezentuje informacje o autorze wiersza,
- tworzy poetyckie określenia dla elementów świata przedstawionego na zdjęciach,
- wymyśla własne przykłady ożywienia,
- układa porównania opisujące zjawiska przyrody,
- układa własne propozycje wyrazów rymujących się,
- omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń,
- określa nastrój i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu,
- rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przykład intersemiotyczny),

- prezentuje informacje o autorze, a w przypadku autorów lektur obowiązkowych także o innych utworach autora,
- wyjaśnia pojęcia występujące w tekście,
- wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury,
- w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka,
- wyjaśnia znaczenie powiedzeń i przysłów,
- prezentuje informacje o autorze komiksu,
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury,
- tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami,
- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje oraz uzasadnia swoją wypowiedź,
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch,
- dokonuje przekładu intersemiotycznego: wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie,
- wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego,
- przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni,
- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki,
- swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego oraz z katalogu internetowego przy szukaniu książek i materiałów

Pisanie form wypowiedzi:

- redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją,
- samodzielnie zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi redaguje poprawny i wyczerpujący temat list,
- trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami tej formy,
- odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r., w. i posługuje się nimi w notatkach samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi formy wypowiedzi,
- redaguje poprawny i wyczerpujący temat opisu przedmiotu, unikając powtórzeń,
- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy, redaguje poprawny ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń,
- samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku pisze poprawne opowiadanie, baśń, legendę, unikając powtórzeń, z urozmaiconą narracją,
- samodzielnie i poprawnie redaguje zaproszenie, ogłoszenie lub podziękowanie, nadając mu ciekawą formę,
- samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku redaguje dialog stosując bogate słownictwo i poprawna znaki interpunkcyjne

Nauka o języku:

- redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne,
- rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności (np. pomarańcza),
- poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika,
- odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przeszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników,
- redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków, wyrażen przyimkowych, spójników,
- stosuje poprawnie różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu,
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego,
- poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną ó, u, rz, ź, ch, h,
- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnością ortograficzną związaną z zasadą pisowni przeczenia *nie* z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,
- poprawnie zapisuje wszystkie podane wyrazy – według zasad pisowni małą i wielką literą omawianych na lekcji

Samokształcenie:

- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów, słownika języka polskiego i słownika ortograficznego wersji papierowej a także korzysta z ich wersji internetowych